

PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Katowice, 18 stycznia 2019 r.

Znak: WK-610/37/4/18/19

Pani
Barbara Kos-Harat
Wójt Gminy
Czernichów

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 25 września 2018 r. do 9 listopada 2018 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej Gminy Czernichów za okres od 1 stycznia 2014 r. do 9 listopada 2018 r.

Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli, podpisanym w dniu 22 listopada 2018 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 561 z późn. zm.).

W zakresie długu publicznego:

- *W Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Czernichów, przyjętej uchwałami Rady Gminy Czernichów: Nr XXIX/245/2017 z dnia 8 grudnia 2017 r. w sprawie zmian w wieloletniej prognozie finansowej Gminy Czernichów na lata 2017 - 2028 oraz Nr XXX/247/2017 z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Czernichów na lata 2018-2028, wykazano wartości w zakresie rozchodów budżetu, spłat rat kapitałowych kredytów i pożyczek (poz. 5, 5.1) niezgodnie z kwotami wynikającymi z zawartych umów kredytów i pożyczek. Zgodnie z art. 226 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.), wieloletnia prognoza finansowa powinna być realistyczna i określać dla każdego roku objętego prognozą co najmniej przychody i rozchody budżetu jednostki samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem długu zaciągniętego oraz planowanego do zaciągnięcia. Aby natomiast spełniać ustawowy wymóg realności Wieloletnia Prognoza Finansowa powinna być weryfikowalna i przygotowana w oparciu o prawidłowe założenia metodologiczne, bez zaniżania lub zawyżania prognozowanych wartości.*

Powyższa niezgodność dotyczyła lat 2020, 2021 oraz 2027, i tak, w uchwale Nr XXIX/245/2017 z dnia 8 grudnia 2017 r. oraz w uchwale Nr XXX/247/2017 z dnia 22 grudnia 2017 r. wskazano:

- w 2020 r. 1.865.009,84 zł przypadających do spłaty rat kredytów i pożyczek, podczas gdy z umów wynikała kwota 2.035.009,35 zł, różnica 169.999,51 zł;

- w 2021 r. 1.524.777,36 zł przypadających do spłaty rat kredytów i pożyczek, podczas gdy z umów wynikała kwota 1.831.120,00 zł, różnica 306.342,64 zł.

Dodatkowo, w uchwale Nr XXIX/245/2017 z dnia 8 grudnia 2017 r. wskazano:

- w 2027 r. 669.119,01 zł przypadających do spłaty rat kredytów i pożyczek, podczas gdy z umów wynikała kwota 843.520,00 zł, różnica 174.400,99 zł.

Po uwzględnieniu pełnej wysokości rozchodów z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek, Gmina Czernichów w 2020 r. nie spełniała wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Biorąc pod uwagę faktyczną kwotę rozchodów przypadających do spłaty w 2020 r. w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2018 - 2028, przyjętej uchwałą Rady Gminy Czernichów Nr XXX/247/2017 z dnia 22 grudnia 2017 r., zwiększeniu uległ wskaźnik planowanej łącznej kwoty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ust. 1 ww. ustawy i wynosił 9,07% przy dopuszczalnym 8,56%.

Stosownie do art.243 ust. 1 ww. ustawy, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, którego realizacja spowoduje, że w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym relacja łącznej kwoty przypadających w danym roku budżetowym:

1)spłat rat kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 oraz art. 90, wraz z należnymi w danym roku odsetkami od kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 i art. 90,

2)wykupów papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 oraz art. 90 wraz z należnymi odsetkami i dyskontem od papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 i art. 90,

3)potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych poręczeń oraz gwarancji, do planowanych dochodów ogółem budżetu przekroczy średnią arytmetyczną z obliczonych dla ostatnich trzech lat relacji jej dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące, do dochodów ogółem budżetu.

Ponadto ustalono, iż w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Czernichów, przyjętej uchwałami Rady Gminy Czernichów:

- Nr XXIX/245/2017 z dnia 8 grudnia 2017 r. w sprawie zmian w wieloletniej prognozie finansowej Gminy Czernichów na lata 2017-2028,

- Nr XXX/247/2017 z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Czernichów na lata 2018-2028 oraz

- Nr XXXIII/274/2018 z dnia 26 marca 2018 r., Nr XXXV/287/2018 z dnia 24 maja 2018 r., Nr XXXVI/295/2018 z dnia 26 czerwca 2018 r., Nr XXXVII/298/2018 z dnia 29 sierpnia 2018 r., Nr XXXVIII/310/2018 z dnia 16 października 2018 r. - w sprawie zmian w wieloletniej prognozie finansowej Gminy Czernichów na lata 2018-2028,

w poz. 5.1.1.2 (kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3a ustawy o finansach publicznych) na 2017 r. i 2018 r. wykazano wyłączenia w kwocie 19.825,00 zł, zamiast w kwocie 4.247,50 zł.

Wyłączenia dotyczyły spłat rat kapitałowych z dwóch kredytów, przeznaczonych m.in. na wyprzedzające finansowanie działań finansowych ze środków pochodzących z Unii

Europejskiej, na podstawie dwóch umów o kredyt długoterminowy w rachunku kredytowym: nr 172/30/14 z dnia 25 lipca 2014 r. wraz z aneksem nr 1/2015 z dnia 28 lipca 2015 r. oraz Nr 303967/2015/In z dnia 14 grudnia 2015 r.

Przyczyną nieprawidłowości było nieuwzględnienie w kwocie podlegającej wyłączeniu, aneksu nr 1/2015 z dnia 28 lipca 2015 r. do umowy kredytu nr 172/30/14, którym zmieniono harmonogram spłat, w ten sposób, że raty kapitałowe nie podlegały spłacie w latach 2017-2018. Wobec powyższego, nie było podstaw do wyłączenia kwoty 15.577,50 zł.

Ustalono również, iż w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Czernichów, przyjętej uchwałami Rady Gminy Czernichów: Nr XXIX/245/2017 z dnia 8 grudnia 2017 r. oraz Nr XXX/247/2017 z dnia 22 grudnia 2017 r., w danych uzupełniających o dług i jego spłacie (poz. 14) nie wykazano żadnych kwot spłat rat kapitałowych, o których mowa w pkt 5.1, a wynikających z tytułu zobowiązań już zaciągniętych. Dane w tym zakresie zostały przedstawione w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Czernichów, przyjętej uchwałą Rady Gminy Czernichów Nr XXXVIII/310/2018 z dnia 16 października 2018 r. (ostatnia zmiana WPF na dzień kontroli).

Jednostki samorządu terytorialnego sporządzają wieloletnią prognozę finansową, o której mowa w art. 226 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, wg wzoru stanowiącego załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2015 r. poz. 92).

Zadania w zakresie: przygotowywania projektów uchwał, projektów budżetu Gminy i Wieloletniej Prognozy Finansowej oraz bieżącej kontroli wykonywania budżetu, należały do p. Grażyny Balcerek – Skarbnika Gminy Czernichów. Zgodnie z art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2013 r., poz. 594 z późn. zm.) do zadań p. Adama Kos – byłego Wójta Gminy Czernichów należało w szczególności przygotowywanie projektów uchwał rady gminy.

Wniosek nr 1

Uwzględnić w Wieloletniej Prognozie Finansowej rzetelne (obiektywne) wartości, tj. wynikające z zawartych umów, w zakresie rozchodów i wyłączeń z nimi związanych, stosownie do art. 226 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.) i sporządzać Wieloletnią Prognozę Finansową zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2015 r. poz. 92) oraz wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Czernichów w zakresie przygotowywania projektów Wieloletniej Prognozy Finansowej, mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.

- W latach 2014 - 2017 nieprawidłowo zaangażowano środki otrzymane na poczet dochodów roku następnego, tj. subwencji na styczeń 2015 r., styczeń 2016 r., styczeń 2017 r., na styczeń 2018 r., a także środki niewykorzystanych dotacji w latach 2015 i 2017 na spłatę zobowiązań/pokrycie wydatków.

Powyższym naruszono art. 211 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.) w związku z art. 3 ust. 1, art. 7 ust. 1 pkt 4, art. 7 ust. 3, art. 8 ust. 1 pkt 1-5, art. 34 ust.1 pkt 1, art. 46, art. 49 ust. 1, art. 50 i art. 50a ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 1115 z późn. zm.).

Zgodnie z wyciągami bankowymi z grudnia lat 2014 - 2017, część oświatowa subwencji ogólnej dla Gminy Czernichów na styczeń kolejnego roku wpłynęła w kwotach:

> na styczeń 2015 r. - 353.232,00 zł, podczas gdy z bankowego potwierdzenia sald na dzień 31 grudnia 2014 r., stan środków na rachunku podstawowym budżetu wynosił 92.916,82 zł (w tym oprócz subwencji oświatowej, kwota 22.031,13 zł niewykorzystanych dotacji);

> na styczeń 2016 r. - 356.880,00 zł, z kolei kwota niewykorzystanych dotacji na koniec 2015 r., zgodnie z ewidencją księgową, wynosiła 228.895,12, podczas gdy z bankowego potwierdzenia sald na dzień 31 grudnia 2015 r., stan środków na rachunku podstawowym budżetu wynosił 61.105,13 zł;

> na styczeń 2017 r. - 340.026,00 zł, podczas gdy z bankowego potwierdzenia sald na dzień 31 grudnia 2016 r., stan środków na rachunku podstawowym budżetu wynosił 224.407,94 zł;

> na styczeń 2018 r. - 347.329,00 zł, z kolei kwota niewykorzystanych dotacji na koniec 2017 r., zgodnie z ewidencją księgową, wynosiła 72.352,96 zł, podczas gdy z bankowego potwierdzenia sald na dzień 31 grudnia 2017 r., stan środków na rachunku podstawowym budżetu wynosił 35.847,31 zł.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu Gminy, przyczynami angażowania w latach 2014 – 2017 środków otrzymanych na poczet dochodów roku następnego, tj. subwencji na styczeń 2015 r., styczeń 2016 r., styczeń 2017 r., styczeń 2018 r., a także środków niewykorzystanych dotacji w 2015 r. i 2017 r. na spłatę zobowiązań/pokrycie wydatków, było: brak płynności finansowej urzędu, a także brak środków finansowych na rachunku podstawowym budżetu (organu gminy). Środki te były przeznaczane na pokrycie wydatków pracowniczych czyli wynagrodzeń pracowników obsługi placówek oświatowych, pracowników urzędu gminy oraz na bieżące wydatki gminy m.in. zapłatę odsetek od zadłużenia.

Zadania w zakresie bieżącej kontroli wykonywania budżetu należały do p. Grażyny Balcerek – Skarbnika Gminy Czernichów. Osobą odpowiedzialną za całość gospodarki finansowej Gminy Czernichów, zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy o finansach publicznych był p. Adam Kos – były Wójt Gminy Czernichów.

Wniosek nr 2

Zaprzestać finansowania budżetu danego roku dochodami roku następnego, mając na uwadze art. 211 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.) w związku z art. 3 ust. 1, art. 7 ust. 1 pkt 4, art. 7 ust. 3, art. 8 ust. 1 pkt 1-5, art. 34 ust.1 pkt 1, art. 46, art. 49 ust. 1, art. 50 i art. 50a ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1530 z późn. zm.).

- W latach 2014 – 2017 finansowano wydatki budżetowe środkami, które nie stanowią środków publicznych. Naruszono tym art. 5 ust. 1 i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.), które nie*

przewidywały takiej możliwości. Ponadto, naruszone zostały art. 1 ust. 1 w związku z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 2012 r., poz. 592 z późn. zm.).

Powyższe polegało na dokonywaniu przelewów środków pieniężnych na rachunek bankowy budżetu oraz w jednym przypadku na rachunek bankowy wydatków budżetowych jednostki, co nastąpiło:

- z rachunku bankowego zakładowego funduszu świadczeń socjalnych Urzędu Gminy Czernichów, w latach 2015-2017, na kwotę 521.886,00 zł,
- z rachunku projektu Przebudowa ul. Górskiej – drogi dojazdowej na górę Żar w Międzybrodziu Żywieckim, w 2015 r., na kwotę 20.000,00 zł,
- z rachunku bankowego zakładowego funduszu świadczeń socjalnych Gminnego Zespołu Oświatowego w Czernichowie oraz z podstawowych rachunków bankowych: Przedszkola w Międzybrodziu Żywieckim i Gminnej Biblioteki Publicznej w Czernichowie, w latach 2014-2015, na kwotę 685.000,00 zł.

Przyczyną powyższej nieprawidłowości, jak wyjaśniono w trakcie kontroli, był brak płynności finansowej.

Zwroty środków pieniężnych na rachunek zakładowego funduszu świadczeń socjalnych Urzędu Gminy wynosiły od 1 do 52 dni, na rachunek projektu: 1 dzień, na rachunki zakładowego funduszu świadczeń socjalnych oraz podstawowe rachunki bankowe jednostek organizacyjnych: od 1 do 198 dni.

Dyspozycji przelewu tych środków na rachunki budżetu i wydatków (na podstawie dokumentów wewnętrznych PK) dokonywali: p. Adam Kos – były Wójt Gminy Czernichów, p. Jacek Kozak – były Zastępca Wójta Gminy Czernichów, dokument księgowy podpisały: p. Grażyna Balcerek – Skarbnik Gminy Czernichów oraz Inspektor ds. wydatków budżetowych/Zastępca Skarbnika Gminy Czernichów.

W kilku przypadkach, przelewy środków pieniężnych z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych Gminnego Zespołu Oświatowego w Czernichowie, wpływały na rachunek budżetu na pisemny wniosek p. Adama Kos – byłego Wójta Gminy Czernichów.

Pan Adam Kos – były Wójt Gminy Czernichów powierzył p. Grażynie Balcerek – Skarbnikowi Gminy Czernichów obowiązki i odpowiedzialność w zakresie prowadzenia rachunkowości, wykonywania dyspozycji środkami pieniężnymi, dokonywania wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym, dokonywania wstępnej kontroli kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych.

Wniosek nr 3

Zapewnić finansowanie zobowiązań Urzędu Gminy Czernichów wyłącznie ze środków publicznych, mając na uwadze art. 5 ust. 1 i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.) oraz art. 1 ust. 1 w związku z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1316 z późn. zm.).

- W latach 2015 - 2018 nieterminowo regulowano zobowiązania Gminy Czernichów z tytułu zrealizowanych na rzecz Gminy usług oraz z tytułu dopłat do transportu zbiorowego, czym

naruszono art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.).

Powyższe dotyczyło zobowiązań:

➤ z tytułu odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych, likwidacji dzikich wysypisk oraz zimowego utrzymania dróg gminnych, zrealizowanych przez jednego kontrahenta na podstawie dziewięciu umów, zawartych w latach 2013-2018.

Zobowiązania wymagalne Urzędu Gminy Czernichów z tego tytułu, wynikały z faktur wystawionych w okresie od stycznia 2015 r. do sierpnia 2017 r. i wynosiły:

- wg stanu na koniec II kwartału 2015 r. - 217.401,83 zł,
- wg stanu na koniec III kwartału 2015 r. - 418.366,59 zł,
- wg stanu na koniec IV kwartału 2015 r. - 461.102,98 zł,
- wg stanu na koniec I kwartału 2016 r. - 122.846,08 zł,
- wg stanu na koniec II kwartału 2016 r. - 101.624,08 zł,
- wg stanu na koniec III kwartału 2016 r. - 88.534,08 zł,
- wg stanu na koniec II kwartału 2017 r. - 48.361,59 zł,
- wg stanu na koniec III kwartału 2017 r. - 37.021,59 zł.

Nieterminowo uregulowane zobowiązania dotyczące 2018 r. wynikały z dwóch faktur wystawionych w czerwcu 2018 r. z tytułu odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych w łącznej kwocie 70.799,00 zł, nie stanowiły zobowiązań wymagalnych. Opóźnienia w regulowaniu zobowiązań wynosiły od 14 do 219 dni. Gmina nie zapłaciła z tego tytułu odsetek.

➤ z tytułu dopłat do 1 wozokilometra, w związku z prowadzeniem lokalnego transportu zbiorowego na terenie Gminy Czernichów przez Miejski Zakład Komunikacyjny w Żywcu Sp. z o.o. na podstawie zawartego w 2006 r. z Miastem Żywiec porozumienia komunalnego wraz z aneksem nr 4, zawartym w 2014 r., Gmina Czernichów nieterminowo przekazywała dopłaty w okresie od marca do grudnia 2015 r. na łączną kwotę 302.082,00 zł, w tym 120.832,80 zł stanowiły zobowiązania wymagalne na koniec II i III kwartału 2015 r. (po 60.416,40 zł na kwartał).

Opóźnienia w regulowaniu zobowiązań wynosiły od 1 do 103 dni. W styczniu 2016 r. Gmina Czernichów zapłaciła z tego tytułu odsetki za zwłokę w wysokości 3.065,50 zł.

Przyczyną nieprawidłowości, zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu Gminy, był brak środków finansowych oraz niewystarczająca ilość dochodów na pokrycie istniejących wydatków budżetowych.

Z kolei zobowiązania wymagalne Urzędu Gminy Czernichów z tytułu dopłat do 1 wozokilometra za maj i czerwiec 2015 r. w kwocie łącznej 60.416,40 zł (2 x 30.208,20 zł) nie ujęto w księgach rachunkowych w okresie sprawozdawczym, którego dotyczyły, lecz w momencie zapłaty, tj. 1 i 8 lipca 2015 r. Zobowiązania stały się wymagalne 6 maja i 6 czerwca 2015 r.

Powyższym naruszono art. 4 ust. 2, art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.).

Zobowiązania te wykazano w jednostkowym i zbiorczym sprawozdaniu Rb-Z wg stanu na II kwartał 2015 r., a ponadto w jednostkowym i zbiorczym sprawozdaniu Rb-28S za ww. okres pomimo, iż nie wynikały z ksiąg rachunkowych. Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie

sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 119 z późn. zm.), sprawozdania jednostkowe Rb-28S są sporządzane na podstawie ewidencji księgowej.

Jak wyjaśniono w trakcie kontroli, z powodu charakteru wydatku budżetowego, tj. przekazywania dopłat w formie dotacji celowej, na podstawie dokumentu wewnętrznego PK, wydatek ten nie został zaksięgowany jako zobowiązanie, bowiem takiego dokumentu nie sporządzono.

Ponadto w 2018 r. nieterminowe regulowanie zobowiązań miało miejsce także w placówkach oświatowych Gminy Czernichów, co wynikało ze sprawozdań kwartalnych Rb-Z i Rb-28S składanych przez te jednostki.

Według stanu na II kwartał 2018 r. zobowiązania wymagalne stanowiły łącznie kwotę 289.495,90 zł z tytułu niezapłaconych w terminie faktur oraz odpisu na ZFŚS. Liczba dni opóźnienia w regulowaniu zobowiązań przez placówki oświatowe wynosiła od 6 dni do 131 dni (w tym liczba dni opóźnienia w regulowaniu faktur: od 6 dni do 56 dni).

Zobowiązania wymagalne dotyczyły czterech placówek oświatowych: dwóch Szkół Podstawowych w Międzybrodzu Bialskim nr 1 i nr 2, Szkoły Podstawowej w Międzybrodzu Żywieckim oraz Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Czernichowie.

Według stanu na III kwartał 2018 r. placówki oświatowe posiadały zobowiązania wymagalne w łącznej kwocie 114.131,65 zł w tym z tytułu: dostaw towarów i usług, energii, odpisu na ZFŚS (zapłacone w dniu 9 października 2018 r.).

W Urzędzie Gminy Czernichów nie ustalono pisemnych zasad przekazywania środków finansowych na pokrycie wydatków, realizowanych przez jednostki budżetowe działające na terenie Gminy Czernichów. Przyjęło się, iż jednostki budżetowe składają do Urzędu dokumenty PK (Gminny Zespół Oświatowy sporządzał PK dla placówek oświatowych), w których wskazywały konkretną kwotę i cel wydatków. Na tej podstawie, w Urzędzie Gminy sporządzany był wewnętrzny dokument PK na tę samą kwotę i cel, a następnie jednostkom przekazywane były środki na wydatki.

Pisemne zapotrzebowanie na środki finansowe niezbędne do zapłaty odpisu na ZFŚS dla ww. placówek oświatowych, Gminny Zespół Oświatowy w Czernichowie, złożył w Urzędzie Gminy 16 maja 2018 r. Środki finansowe na ten cel przekazano jednostkom jednak dopiero: 9 lipca, 7 września oraz 9 października 2018 r., z uwagi na brak środków finansowych (zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu).

Następnie ustalono, iż Gminny Zespół Oświatowy w Czernichowie nieprawidłowo zakwalifikował, a następnie wykazał jako wymagalne w sprawozdaniach Rb-Z oraz Rb-28S wg stanu na koniec II kwartału 2018 r., zobowiązania z tytułu przyznanych środków finansowych na pomoc zdrowotną dla nauczycieli korzystających z opieki zdrowotnej, w wysokości 3.840,00 zł.

Pomoc zdrowotna przyznana została w maju i czerwcu 2018 r. 4 decyzjami byłego Wójta oraz byłego Zastępcy Wójta Gminy Czernichów na podstawie Regulaminu przyznawania pomocy zdrowotnej dla nauczycieli oraz nauczycieli po przejściu na emeryturę, rentę lub otrzymujących nauczycielskie świadczenie kompensacyjne szkół i placówek oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Czernichów, stanowiącego załącznik do uchwały Nr XXIV/231/2012 Rady Gminy Czernichów z dnia 28 grudnia 2012 r. w związku z art. 72 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta nauczyciela (Dz. U. z 2018 r. poz. 967 z późn. zm.). Zarówno decyzje, jak i ww. regulamin nie określały terminu wypłaty pomocy zdrowotnej. Pomoc zdrowotną wypłacono w lipcu 2018 r.

Dopiero w trakcie kontroli pracownicy urzędu wystąpili do Dyrektora Gminnego Zespołu Oświatowego w Czernichowie o wyjaśnienia w tym zakresie. Z pisma Dyrektora Gminnego

Zespołu Oświatowego w Czernichowie złożonego w Urzędzie Gminy Czernichów (pismo z dnia 29 października 2018 r.) wynikało, iż wymagalność zobowiązań z tytułu pomocy zdrowotnej dla nauczycieli wyniknęła z narzuconego przez program księgowy 14-dniowego terminu.

Powyższe świadczy o nieprawidłowo przeprowadzonej w Urzędzie Gminy Czernichów kontroli merytorycznej sprawozdań Rb-Z oraz Rb-28S Gminnego Zespołu Oświatowego w Czernichowie. Stosownie do § 10 ust. 6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1773) oraz § 9 ust. 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 109), jednostki będące odbiorcami sprawozdań mogą kontrolować prawidłowość otrzymywanych sprawozdań pod względem merytorycznym. W tym celu mogą żądać przedstawienia wskazanych ksiąg rachunkowych i dokumentów.

Sprawozdania Rb-Z oraz Rb-28S Gminnego Zespołu Oświatowego w Czernichowie poddane zostały kontroli formalno-rachunkowej przez p. Grażynę Balcerek – Skarbnika Gminy Czernichów oraz Inspektora ds. wydatków budżetowych/Zastępcę Skarbnika Gminy. Jak wyjaśniono, nie dochodzą do źródeł powstania zobowiązań wymagalnych.

Zadania w zakresie ujmowania zobowiązań, w tym również wymagalnych w księgach rachunkowych należały do Inspektora ds. wydatków budżetowych/Zastępcy Skarbnika Gminy Czernichów.

Zadania w zakresie nadzoru nad całokształtem prac związanych z rachunkowością i księgowością oraz wykonywanie dyspozycji środkami pieniężnymi zostały powierzone p. Grażynie Balcerek – Skarbnikowi Gminy Czernichów.

Osobą odpowiedzialną za całość gospodarki finansowej Gminy Czernichów, zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy o finansach publicznych był p. Adam Kos – były Wójt Gminy Czernichów.

Wniosek nr 4

Zapewnić utrzymanie płynności finansowej pozwalającej w szczególności terminowo regulować zobowiązania Urzędu Gminy Czernichów oraz przekazywać środki na wydatki placówkom oświatowym, w sposób umożliwiający kierownikom tych jednostek terminowe regulowanie zobowiązań, stosownie do art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

Wniosek nr 5

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Czernichów w zakresie ujmowania zobowiązań, w tym wymagalnych w księgach rachunkowych oraz w zakresie kontroli merytorycznej sprawozdań Rb-Z oraz Rb-28S jednostek organizacyjnych Gminy Czernichów pod kątem prawidłowości wykazywania zobowiązań wymagalnych, stosownie do art. 4 ust. 2, art. 6 ust. 1 i art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.), mając na uwadze § 10 ust. 6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1773), § 9 ust. 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 109 z późn. zm.)

oraz art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

W zakresie zaciągania zobowiązań:

- *W 2014 r. zaciągnięto długoterminowy kredyt z przeznaczeniem na finansowanie planowanego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego, bez uzyskania opinii regionalnej izby obrachunkowej o możliwości spłaty kredytu, czym naruszono art. 91 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.). Powyższe dotyczyło umowy o kredyt obrotowy w rachunku kredytowym nr 172/56/2014/Ob z dnia 23 grudnia 2014 r., na kwotę 600.000,00 zł, zawartej na okres od 23 grudnia 2014 r. do 30 grudnia 2015 r.*

Zgodnie z § 7 ust. 1 ww. umowy, termin spłaty kredytu wyznaczono do dnia 30 grudnia 2015 r.

Na podstawie aneksu nr 1/2014 z dnia 30 grudnia 2014 r. zmieniono termin, w którym bank postawił kredyt do dyspozycji kredytobiorcy, z 30 grudnia 2014 r. na 2 stycznia 2015 r. Z kolei aneksem nr 2/2015 z dnia 16 stycznia 2015 r. zmieniono przeznaczenie kredytu, z planowanego deficytu na występujący w ciągu roku przejściowy deficyt budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Jednak nadal brak było stosownego upoważnienia i limitu zobowiązań na ten cel, wyrażonego w uchwale Rady Gminy Czernichów. Budżet na rok 2015, w którym określono limit zobowiązań krótkoterminowych wraz z upoważnieniem, podjęty został dopiero 26 stycznia 2015 r., uchwałą Nr IV/27/2015 Rady Gminy Czernichów.

Naruszono tym art. 89 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych w związku z art. 211 ust. 1-4, art. 212 ust. 1 pkt 6 oraz ust. 2 pkt 1 ww. ustawy i art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. d) ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 594 z późn. zm.).

Na tej podstawie Wójt Gminy może zaciągać kredyty i pożyczki na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego, które podlegają spłacie w tym samym roku, w którym zostały zaciągnięte.

Nieprawidłowość w zakresie zaciągnięcia zobowiązania z tytułu kredytu przed uzyskaniem opinii regionalnej izby obrachunkowej o możliwości spłaty kredytu, stwierdzono w trakcie poprzedniej kontroli, co znalazło potwierdzenie w wystąpieniu Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, Znak: WK- 6100/38/ 4/14/15 z dnia 12 lutego 2015 r.

Umowę Nr 172/56/2014/Ob z dnia 23 grudnia 2014 r. oraz aneks nr 2/2015 z dnia 16 stycznia 2015 r. zawarł p. Adam Kos – były Wójt Gminy Czernichów, przy kontrasygnacie p. Grażyny Balcerek – Skarbnika Gminy Czernichów.

Wniosek nr 6

Zapewnić zaciąganie zobowiązań z tytułu kredytów na podstawie obowiązujących limitów i upoważnień, zawartych w uchwale organu stanowiącego oraz po uzyskaniu opinii regionalnej izby obrachunkowej o możliwości spłaty kredytu, stosownie do art. 89 ust. 1 pkt 1 i ust. 2, art. 91 ust. 2 w związku z art. 211 ust. 1-4, art. 212 ust. 1 pkt 6 oraz ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.) oraz art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. d) ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r., poz. 994 z późn. zm.).

- W 2014 r. zaciągnięto zobowiązanie wynikające z umowy dotyczącej świadczenia usługi odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych z terenu Gminy Czernichów z naruszeniem upoważnienia Rady Gminy Czernichów. Naruszono tym art. 228 ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn.zm.). Powyższe dotyczyło umowy nr RUZ.14.2014 na „Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu Gminy Czernichów” zawartej w dniu 31 grudnia 2014 r., z terminem realizacji: od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r., za wynagrodzeniem do kwoty brutto 760.445,28 zł.

W uchwale Nr XXXIV/331/2013 Rady Gminy Czernichów z dnia 23 grudnia 2013 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czernichów z dnia 23 grudnia 2013 r. upoważniono Wójta Gminy Czernichów do zaciągania zobowiązań z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania jednostki, i z których wynikające płatności wykraczają poza rok budżetowy. Kwota limitu zobowiązań do której udzielono upoważnienia wynosiła 500.000,00 zł. WPF w takim brzmieniu obowiązywał do 26 stycznia 2015 r., do czasu podjęcia WPF na lata 2015-2027.

Powyższą umowę w imieniu Gminy Czernichów podpisał p. Adam Kos – były Wójt Gminy Czernichów.

Wniosek nr 7

Zaciągać wieloletnie zobowiązania zgodnie z upoważnieniami udzielonymi przez Radę Gminy Czernichów, stosownie do wymogów art. 228 ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

- W 2014 r. i 2017 r. dokonano czynności prawnych skutkujących powstaniem zobowiązań pieniężnych bez kontrasygnaty Skarbnika Gminy lub osoby przez niego upoważnionej. Było to niezgodne z art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 594 z późn. zm.).

Powyższe dotyczyło umów:

- nr RUZ 14/2014 z dnia 31 grudnia 2014 r. w przedmiocie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych z terenu Gminy Czernichów,
- bez numeru z dnia 30 maja 2017 r. w przedmiocie ochrony ubezpieczeniowej.

Zgodnie z wyjaśnieniami p. Grażyny Balcerek – Skarbnika Gminy, najprawdopodobniej ww. umowy nie zostały przedłożone jej do podpisu.

Z dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy Czernichów, w tym Instrukcji obiegu dokumentów księgowych, bądź z innych procedur wewnętrznych nie wynikał sposób obiegu umów, w szczególności poprzez wskazanie osób odpowiedzialnych w zakresie przedkładania umów powodujących zaciągnięcie zobowiązania, do kontrasygnaty Skarbnikowi Gminy lub osobie przez niej upoważnionej.

Zadania w zakresie przygotowania projektu przepisów wewnętrznych należały do p. Grażyny Balcerek – Skarbnika Gminy Czernichów. Ustalenie w formie pisemnej i aktualizacja dokumentacji opisującej przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, należały zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy o rachunkowości, do p. Adama Kos – byłego Wójta Gminy Czernichów.

Wniosek nr 8

Dokonywać czynności prawnych powodujących powstanie zobowiązań pieniężnych obciążających plan finansowy Urzędu Gminy Czernichów, z uwzględnieniem art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r., poz. 994 z późn. zm.) oraz uzupełnić procedury wewnętrzne w zakresie sposobu obiegu dowodów księgowych - dokumentów wymagających kontrasygnaty skarbnika lub osoby upoważnionej, o osoby odpowiedzialne w tym zakresie, mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

W zakresie księgowości i sprawozdawczości:

- *W 2014 r. nieprawidłowo przeprowadzono inwentaryzację środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych, czym naruszono art. 26 ust. 1 pkt 2 oraz art. 27 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.). Powyższe polegało na niestwierdzeniu i nierozliczeniu różnic w stanie środków pieniężnych pomiędzy ewidencją księgową, a bankowym potwierdzeniem sald wg stanu na dzień 31 grudnia 2014 r., podczas gdy z ksiąg rachunkowych wynikał podwójny stan środków pieniężnych dotyczący kwoty 33.707,42 zł, wynikający zarówno z sald kont 133, jak i 130 na koniec grudnia 2014 r.*

Zgodnie z bankowym potwierdzeniem sald wg stanu na dzień 31 grudnia 2014 r., jednostka posiadała m.in. środki pieniężne w wysokości:

- 92.916,82 zł, zgromadzone na rachunku podstawowym budżetu,
- 33.707,42 zł, zgromadzone na rachunku projektu „Budujemy przyszłość program wsparcia i rozwoju edukacyjnego gimnazjalistów Gminy Czernichów”.

Kwota 92.916,82 zł wynikała z salda Wn konta 133-01. Natomiast kwota 33.707,42 zł wynikała jednocześnie z salda Wn konta 130-36 – Rachunek bankowy – „Budujemy przyszłość program wsparcia i rozwoju edukacyjnego gimnazjalistów Gminy Czernichów”, jak i salda Wn konta 133-06 – Środki dla GZO do projektu „Budujemy przyszłość program wsparcia i rozwoju edukacyjnego gimnazjalistów Gminy Czernichów” pomimo, iż zgodnie z wyciągiem bankowym nr 254/12/2014 (dla rachunku podstawowego budżetu) z dnia 30 grudnia 2014 r., w tym dniu kwota 33.707,42 zł została przekazana na wyodrębniony rachunek bankowy do ww. projektu w Urzędzie, przypisany do konta księgowego Urzędu 130-36.

Zapis księgowy dokonany pod datą 30 grudnia 2014 r. po stronie Ma konta 133-01 w kwocie 33.707,42 zł, w korespondencji z kontem 133-06 nie odzwierciedlał stanu faktycznego, wynikającego z wyciągu bankowego nr 254/12/2014 z dnia 30 grudnia 2014 r., zgodnie z którym środki w tej wysokości przebrane zostały na wyodrębniony rachunek projektu, przypisany do konta 130-36 w jednostce – Urzędzie. Wpływ środków w kwocie 33.707,42 zł na rachunek projektu, potwierdza wyciąg bankowy nr 7 z dnia 30 grudnia 2014 r. do rachunku bankowego wyodrębnionego do projektu.

Było to niezgodne z zasadami funkcjonowania konta budżetu 133, określonymi w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2013 r., poz. 289 z późn. zm.) oraz opisanymi w Zakładowym planie kont dla budżetu Gminy Czernichów

stanowiącym załącznik nr 5 do zarządzenia Nr 179/2010 Wójta Gminy Czernichów z dnia 31 grudnia 2010 r. w sprawie wprowadzenia dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy Czernichów, ze zmianami.

Ewidencję księgową dotyczącą projektu „Budujemy przyszłość program wsparcia i rozwoju edukacyjnego gimnazjalistów Gminy Czernichów”, realizowanego ze środków unijnych, przez Gminny Zespół Oświatowy w latach 2014 - 2015 nieprawidłowo zaprowadzono w księgach Urzędu – jednostki, na koncie 130-36, zamiast w budżecie. Na potwierdzenie powyższego, nadmienić należy, że kwotę 33.707,42 zł wykazano w bilansie z wykonania budżetu Gminy Czernichów sporządzonego na dzień 31 grudnia 2014 r. oraz sprawozdaniu Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego, natomiast nie wykazano w bilansie Urzędu Gminy Czernichów sporządzonym na dzień 31 grudnia 2014 r.

Zgodnie z wyjaśnieniami, przyczyną nieprawidłowego przeprowadzenia inwentaryzacji było to, że weryfikacja zgodności stanu księgowego środków pieniężnych na dzień 31 grudnia 2014 r. z otrzymanym potwierdzeniem sald rachunków bankowych, przeprowadzona została odrębnie przez poszczególnych pracowników (każdy w zakresie wykonywanych przez siebie czynności).

Protokół z przeprowadzonej inwentaryzacji środków pieniężnych na rachunkach bankowych na dzień 31 grudnia 2014 r.: podpisali: Inspektor ds. wydatków budżetowych/ Zastępca Skarbnika Gminy, były Inspektor ds. dochodów budżetowych oraz p. Adam Kos – były Wójt Gminy Czernichów.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej na kontach 133 i 130 należały do byłego Inspektora ds. dochodów budżetowych oraz Inspektora ds. wydatków budżetowych/ Zastępcy Skarbnika. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Grażyna Balcerek – Skarbnika Gminy Czernichów.

Wniosek nr 9

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Czernichów w zakresie prawidłowego prowadzenia ewidencji księgowej do konta 133, jak i przeprowadzania oraz udokumentowania inwentaryzacji środków pieniężnych na rachunkach bankowych, stosownie do zasad funkcjonowania konta budżetu 133, określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1911) i Zakładowym planie kont dla budżetu Gminy Czernichów oraz art. 26 ust. 1 pkt 2 oraz art. 27 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.), mając na uwadze zapisy instrukcji inwentaryzacyjnej, art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

- W księgach rachunkowych 2014 r. zaniechano ujęcia zobowiązania z tytułu ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy dla p. Adama Kos – byłego Wójta

Gminy Czernichów, przysługujący w związku z upływem w 2014 r. kadencji wójta. Operacje gospodarcze związane z naliczeniem ekwiwalentu ujęto w księgach rachunkowych roku 2015, pod datą 30 grudnia 2015 r. na podstawie sporządzonej listy płac nr 9/12/2014 z dnia 30 grudnia 2015 r. oraz dowodu PK nr 173. Naruszono tym art. 20 ust. 1 i art. 24 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.).

W konsekwencji powyższego, zobowiązań z tytułu ww. ekwiwalentu nie wykazano w sprawozdaniach Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego i Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń za 2014 r., jak i w 2015 r.

Zgodnie z wyjaśnieniami, ekwiwalent pieniężny został wyliczony w 2014 r., jednak decyzją p. Adama Kos – byłego Wójta Gminy Czernichów, podyktowaną trudną sytuacją finansową Gminy, ekwiwalentu pieniężnego nie wypłacono w 2014 r. Nie sporządzono również listy płac, bowiem program płacowy automatycznie nalicza składki na ubezpieczenie społeczne, które zostałyby wykazane w deklaracji rozliczeniowej DRA i RCA ZUS oraz podatek odprowadzany do Urzędu Skarbowego, który wykazywany jest w PIT-4R i PIT-11, co byłoby niezgodne ze stanem faktycznym.

Zadania w zakresie ujmowania zobowiązań w księgach rachunkowych należały do Inspektora ds. wydatków budżetowych/Zastępcy Skarbnika Gminy Czernichów. Zadania w zakresie naliczania ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy należały do ówczesnego Podinspektora ds. rachuby i płac. Sprawowanie nadzoru nad całokształtem prac związanych z rachunkowością oraz wykonywanie dyspozycji środkami pieniężnymi zostały powierzone p. Grażynie Balcerek – Skarbnikowi Gminy Czernichów.

Wniosek nr 10

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Czernichów w zakresie prawidłowego ujmowania w księgach rachunkowych zobowiązań z tytułu ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy, stosownie do art. 20 ust. 1 i art. 24 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

- W latach 2015 – 2018 nieprawidłowo ujęto koszty działalności jednostki dotyczące roku poprzedniego w księgach rachunkowych Urzędu Gminy Czernichów roku bieżącego, czym naruszono art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.). Ponadto, w myśl art. 4 ust. 1 ww. ustawy, jednostki obowiązane są stosować przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, rzetelnie i jasno przedstawiając sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy.*

Powyższe dotyczyło:

- kosztów za 2014 r. w wysokości 54.196,02 zł, które ujęte zostały w księgach rachunkowych 2015 r.*
- kosztów za 2015 r. w wysokości 43.376,04 zł, które ujęte zostały w księgach rachunkowych 2016 r.,*
- kosztów za 2016 r. w wysokości 32.796,88 zł, które ujęte zostały w księgach rachunkowych 2017 r.*

- kosztów za 2017 r. w wysokości 70.481,69 zł, które ujęte zostały w księgach rachunkowych 2018 r.

Ww. koszty za lata 2014-2015 dotyczyły odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych, za lata 2016-2017 zimowego utrzymania dróg.

Dokumentacja przyjętych zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy Czernichów, wprowadzona zarządzeniem Wójta Gminy Czernichów Nr 179/2010 z dnia 31 grudnia 2010 r. wraz ze zmianami, nie określała w sposób jednoznaczny sposobu ujmowania kosztów w księgach rachunkowych na przełomie lat. W zasadach (polityce) rachunkowości postanowiono jedynie: „Do ksiąg rachunkowych danego roku obrotowego zgodnie z zasadą memoriału określoną w art. 6 ust. 1 ustawy o rachunkowości ujmowane są dowody księgowe obciążające dany rok obrotowy dostarczone w terminie umożliwiającym sporządzenie sprawozdań.”

W Urzędzie Gminy Czernichów przyjęto ustną zasadę, iż dowody księgowe, które wpłynęły do księgowości do dnia 21-go stycznia danego roku, a dotyczą kosztów roku poprzedniego, ujmowane są w księgach roku którego dotyczą. Dowody księgowe wpływające po tym dniu, zaliczone zostają do kosztów roku bieżącego.

Faktury dotyczące odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych wpłynęły do księgowości po 21 styczniu 2014 r. i 2015 r., w przypadku faktur za zimowe utrzymanie dróg brak było na nich daty wpływu do księgowości.

W przypadku jednej z faktur z 2014 r. ustalono, iż wystąpiła zwłoka w jej obiegu, albowiem od wpływu do tut. Urzędu 5 stycznia 2015 r. do przekazania do działu księgowości 29 stycznia 2015 r. upłynęło 25 dni. W trakcie kontroli wyjaśniono, iż faktura została zatrzymana przez byłego Podinspektora ds. gospodarki odpadami z powodu telefonicznych skarg anonimowego właściciela nieruchomości dotyczących jakości wykonania usługi przez wykonawcę. Urząd nie zgromadził dokumentacji na potwierdzenie powyższych okoliczności, a faktura po weryfikacji jakości wykonanej usługi została przekazana do działu księgowości.

Ponadto ustalono, że w Instrukcjach pn.: „Sposób obiegu dowodów księgowych”, stanowiących załączniki do zarządzeń Wójta Gminy Czernichów w sprawie zmiany zarządzenia Nr 179/2010 wprowadzającego dokumentację przyjętych zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy Czernichów, obowiązujących w latach objętych kontrolą, nie uregulowano sposobu obiegu dowodów księgowych (faktur) od momentu wpływu do Urzędu do ujęcia w księgach rachunkowych, jak i terminów ich przekazywania pomiędzy poszczególnymi stanowiskami. W pkt III.5.1 (Kontrola dowodów księgowych) obu Instrukcji wskazano jedynie, iż zadekretowany dowód księgowy (np. faktura) osoba odpowiedzialna, zgodnie z zakresem czynności, przekazuje do właściwego ujęcia w księgach rachunkowych. Dodatkowo, w Instrukcji z 2016 r., w pkt II.9 (Rodzaje dowodów księgowych), postanowiono, iż faktury, rachunki i inne dokumenty do wypłaty gotówkowej, czy bezgotówkowej (przelew) zawierające szczegółowy opis operacji gospodarczej, pracownicy merytoryczni są zobowiązani do niezwłocznego przekazania do Referatu Finansowego.

Zadania w zakresie przygotowania projektu dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy Czernichów należały do p. Grażyny Balcerek – Skarbnika Gminy Czernichów. Ustalenie w formie pisemnej i aktualizacja dokumentacji opisującej przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, należały zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy o rachunkowości, do p. Adama Kos – byłego Wójta Gminy Czernichów.

Wniosek nr 11

Zapewnić ujmowanie kosztów działalności do prawidłowego okresu sprawozdawczego w księgach rachunkowych Urzędu Gminy Czernichów, stosownie do art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

Wniosek nr 12

Uzupełnić procedury wewnętrzne w zakresie sposobu obiegu dowodów księgowych: faktur, celem prawidłowego ujęcia ich w księgach rachunkowych, stosownie do art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.), mając na uwadze art. 10 ust. 2 ustawy o rachunkowości oraz art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

- *W latach 2014 – 2018 do dnia kontroli, nieprawidłowo prowadzono w księgach rachunkowych budżetu (organu) ewidencję księgową do konta 133 – „Rachunek budżetu” poprzez ujmowanie operacji gospodarczych na podstawie dokumentów PK – polecenia księgowania, zamiast wyłącznie na podstawie dokumentów bankowych. Powyższym naruszono zasady funkcjonowania konta 133 określone w Zakładowym planie kont dla budżetu Gminy Czernichów, stanowiącym załącznik nr 5 do zarządzenia Nr 179/2010 Wójta Gminy Czernichów z dnia 31 grudnia 2010 r. w sprawie wprowadzenia dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy Czernichów, ze zmianami.*

Naruszono tym również zasady funkcjonowania konta 133 określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2013 r., poz. 289 z późn. zm.) oraz obowiązującego od stycznia 2018 r. rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1911).

W świetle przywołanych przepisów, konto 133 służy do ewidencji operacji pieniężnych dokonywanych na bankowych rachunkach budżetu. Zapisy na koncie 133 są dokonywane na podstawie dokumentów bankowych, w związku z czym musi zachodzić zgodność zapisów między jednostką a bankiem.

Powyższe dowody PK wystawiano m.in. w zakresie przeksięgowania dotyczących: mylnych wpływów, błędnej klasyfikacji, błędnych księgowania, zwrotów niewykorzystanych kwot dotacji w danym roku. W większości przypadków dokonywano ujemnego zapisu księgowego po stronie Wn konta 133 w korespondencji z kontem 901, a następnie w tym samym dniu operacje tę ujmowano dodatnim zapisem księgowym po stronie Wn konta 133 w korespondencji z kontem 901.

Operacje dotyczące zwrotów niewykorzystanych kwot dotacji w danym roku ewidencjonowano ujemnym zapisem księgowym po stronie Wn konta 133 w korespondencji z kontem 901 bądź 223, a następnie w tym samym dniu operacje tę ujmowano dodatnim zapisem księgowym po stronie Wn konta 133 w korespondencji z kontem 245.

Zadania w zakresie prowadzenia księgowości budżetu należały do Inspektorów ds. dochodów budżetowych. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Grażyna Balcerek – Skarbnik Gminy Czernichów.

Wniosek nr 13

Zapewnić prawidłowe ujmowanie operacji gospodarczych w ewidencji księgowej budżetu konta 133, stosownie do zasad jego funkcjonowania zawartych w Zakładowym planie kont dla budżetu Gminy Czernichów oraz w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1911), mając na uwadze art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r., poz. 395 z późn. zm.).

- *W 2016 r. nieprawidłowo prowadzono ewidencję na koncie pozabilansowym 980 „Plan finansowy wydatków budżetowych”, poprzez nie uwzględnienie prawidłowo wszystkich zmian planu finansowego, wynikających z zarządzeń Wójta Gminy Czernichów. Powyższym naruszono zasady funkcjonowania konta 980, określone w załączniku nr 5 planie kont dla jednostki budżetowej do zarządzenia Nr 179/2010 Wójta Gminy Czernichów z dnia 31 grudnia 2010 r. w sprawie wprowadzenia dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy Czernichów, po zmianie dokonanej zarządzeniem Nr 165/2013 Wójta Gminy Czernichów z dnia 31 grudnia 2013 r. w sprawie zmiany zarządzenia Nr 179/2010. Naruszono tym również zasady funkcjonowania konta określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r., poz. 289 z późn. zm.).*

Powyższe polegało na:

- *zaniechaniu zwiększenia na koncie 980 planu wydatków wg klasyfikacji budżetowej 750-75095-4300 o kwotę 7.000,00 zł, wynikającego z zarządzenia Nr 41/2016 Wójta Gminy Czernichów z dnia 29 kwietnia 2016 r. (wchodzącego w życie z dniem 31 marca 2016 r.);*
- *trzykrotnym, w dniu 30 czerwca 2016 r., zmniejszeniu na koncie 980 planu wydatków wg klasyfikacji budżetowej 851-85154-4170 o łączną kwotę 21.000,00 zł, na podstawie zarządzenia Nr 57/2016 Wójta Gminy Czernichów z dnia 30 czerwca 2016 r., podczas gdy zgodnie z ww. zarządzeniem, plan w tej klasyfikacji zmniejszono jedynie o kwotę 7.000,00 zł;*
- *trzykrotnym, w dniu 30 czerwca 2016 r., zmniejszeniu na koncie 980 planu wydatków wg klasyfikacji budżetowej 921-92105-4170 o łączną kwotę 30.000,00 zł, na podstawie zarządzenia Nr 57/2016 Wójta Gminy Czernichów z dnia 30 czerwca 2016 r., podczas gdy*

zgodnie z ww. zarządzeniem, plan w tej klasyfikacji zmniejszono jedynie o kwotę 10.000,00 zł. Skutkiem powyższego, w 2016 r. konto 980 przedstawiało przekroczenia planu wydatków w powyższej klasyfikacji, które w rzeczywistości nie miały miejsca.

Jak wyjaśniono w trakcie kontroli, przyczyną powyższej nieprawidłowości było, w pierwszym przypadku, zaniechanie prawidłowego przeniesienia planu finansowego pomiędzy budżetem (organem) a systemem FK w jednostce, natomiast w kolejnych dwóch przypadkach przyczyna leżała po stronie niewłaściwego działania systemu finansowo-księgowego. W 2017 r. i I półroczu 2018 r. powyższa sytuacja nie wystąpiła.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej na pozabilansowym koncie 980 wykonywał Inspektor ds. wydatków budżetowych/Zastępcy Skarbnika Gminy Czernichów. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Grażyna Balcerek – Skarbnik Gminy Czernichów.

Wniosek nr 14

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Czernichów w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej do pozabilansowego konta 980 w sposób odzwierciedlający prawidłowo przyjęte zmiany planu finansowego, stosownie do zasad funkcjonowania ww. konta określonych w postanowieniach załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1911) oraz zasad funkcjonowania ww. konta zawartych w dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości Urzędu Gminy Czernichów, mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

- *W latach od 2016 do I półrocza 2018 na koncie 130–„Rachunek bieżący jednostki”, zaniechano zachowania zasady czystości obrotów poprzez wprowadzenie dodatkowo technicznego zapisu ujemnego do błędnych zapisów, zwrotów nadpłat, korekt, jak również zwrotów środków pieniężnych otrzymanych na realizację wydatków budżetowych a niewykorzystanych w danym roku na rachunek budżetu. Powyższym naruszono zasady funkcjonowania ww. konta, określone w planie kont dla jednostki budżetowej, stanowiącym załącznik nr 5 do zarządzenia Nr 179/2010 Wójta Gminy Czernichów z dnia 31 grudnia 2010 r. w sprawie wprowadzenia dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy Czernichów, po zmianie dokonanej zarządzeniem Nr 68/2012 Wójta Gminy Czernichów z dnia 27 czerwca 2012 r. w sprawie zmiany zarządzenia Nr 179/2010. Naruszono tym również zasady funkcjonowania ww. konta określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r., poz. 289 z późn. zm.), jak i obowiązującego od 1 stycznia 2018 r. rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych,*

samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1911).

Skutkiem powyższego, suma obrotów konta 130 oraz subkont prowadzonych do konta 130 w celu ewidencji wydatków, była wyższa od kwoty wydatków wykonanych, wykazanych w sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego w latach 2016-I półrocze 2018 o kwoty: w 2016 r. 112.018,85, w 2017 r. 96.451,49, w I półroczu 2018 r. 20.387,55.

W trakcie kontroli, niewłaściwe zapisy księgowe zostały skorygowane, dzięki czemu suma obrotów kont 130 za okres od początku roku do dnia 30 września 2018 r. zgodna była z kwotą wydatków wykonanych wykazanych w sprawozdaniu Rb-28S.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej na koncie 130 należały do Inspektora ds. wydatków budżetowych/Zastępcy Skarbnika Gminy Czernichów. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Grażyna Balcerek – Skarbnik Gminy Czernichów.

Wniosek nr 15

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Czernichów w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej do konta 130 w sposób zapewniający zachowanie zasady czystości obrotów, stosownie do zasad funkcjonowania tego konta, określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1911), jak i w dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości Urzędu Gminy Czernichów, mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

- *W 2018 r. (do dnia zakończenia kontroli) nieprawidłowo ustalono zasady rozliczeń z jednostkami organizacyjnymi z tytułu podatku VAT w budżecie (organie) Gminy Czernichów z naruszeniem zasady kasowej wynikającej z przepisów art. 40 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.). Zgodnie z ww. przepisem, plany kont dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej powinny uwzględniać, że: dochody i wydatki ujmują się w terminie ich zapłaty, niezależnie od rocznego budżetu, którego dotyczą. Ponadto, zgodnie z § 5 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1911), w celu ustalenia nadwyżki lub deficytu budżetów jednostek samorządu terytorialnego operacje dotyczące ich dochodów i wydatków są ujmowane w księgach*

rachunkowych na odrębnych kontach księgowych w zakresie faktycznie (kasowo) zrealizowanych wpływów i wydatków dokonanych na bankowych rachunkach budżetów oraz rachunkach bieżących dochodów i wydatków budżetowych jednostek budżetowych, z wyjątkiem operacji szczególnych określonych w odrębnych przepisach.

Powyższe polegało na dokonywaniu przypisów z tytułu podatku VAT naliczonego i należnego od jednostek organizacyjnych w ewidencji księgowej budżetu (organu) na podstawie dokumentów PK, za pośrednictwem konta 271 w zakresie rozliczeń Vat należnego i konta 272 w zakresie rozliczeń Vat naliczonego. Ww. operacje nie dotyczyły faktycznego przepływu środków pieniężnych z tego tytułu, brak było ich kasowego wykonania.

Konta 271 i 272 wprowadzone zostały zarządzeniem Nr 40/2018 Wójta Gminy Czernichów z dnia 24 kwietnia 2018 r. w sprawie: zmiany zarządzenia Nr 179/2010 w sprawie prowadzenia dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy Czernichów, które weszło w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązywania od 2 stycznia 2018 r. Zgodnie z ww. zarządzeniem, powyższe konta wprowadzono celem sprawnego rozliczenia VAT w ramach centralizacji jego rozliczenia w skali całej jednostki samorządu terytorialnego do planu kont budżetu.

Zadania w zakresie prowadzenia rachunkowości oraz przygotowywania projektu przepisów wewnętrznych należały do p. Grażyny Balcerek – Skarbnika Gminy Czernichów. Ustalenie w formie pisemnej i aktualizacja dokumentacji opisującej przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, należały zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy o rachunkowości, do p. Adama Kos – byłego Wójta Gminy Czernichów.

Wniosek nr 16

Zaprzestać dokonywania rozliczeń z tytułu podatku od towarów i usług w budżecie w sposób naruszający zasadę kasowego wykonania budżetu oraz ustalić w dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości Urzędu Gminy Czernichów zasady ewidencji zdarzeń gospodarczych dotyczących rozliczeń scentralizowanego podatku VAT bez naruszenia zasady kasowej, mając na uwadze art. 40 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.), art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r., poz. 395 z późn. zm.), § 20 ust. 1 pkt 1, 2, 4 lit. b rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911), a także zaprowadzić prawidłową ewidencję księgową w tym zakresie, stosownie do art. 4 ust. 1 i ust. 2 ustawy o rachunkowości oraz zasad funkcjonowania kont określonych w powyższym rozporządzeniu.

- *W bilansach z wykonania budżetu Gminy Czernichów sporządzonych na dzień 31 grudnia lat 2014-2017, odsetki od kredytów i pożyczek, ewidencjonowane na koncie 134 – „Kredyty bankowe” i 260 – „Zobowiązania finansowe” w korespondencji z kontem 909 – „Rozliczenia międzyokresowe” nieprawidłowo wykazano w poz. III – „Inne pasywa”, zamiast w poz. I.1 – „Zobowiązania finansowe”. Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia*

29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.), zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, ujmuje się w księgach rachunkowych i wykazuje w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną. Stosownie do wymogów § 17 ust. 6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 289 z późn. zm.), z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego sporządza się bilans zawierający informacje w zakresie ustalonym w załączniku nr 9 do ww. rozporządzenia.

W konsekwencji, wartości wykazane w bilansach z wykonania budżetu za ww. okres, w pozycji III zostały zawyżone, natomiast wartości wykazane w poz. I.1 zaniżone - o stan odsetek od kredytów i pożyczek w kwotach: za rok 2014 - 3.394.410,64 zł, za rok 2015 - 4.011.463,60 zł, za rok 2016 - 3.489.247,62 zł, za rok 2017 - 2.131.587,21 zł.

Ponadto ustalono, iż w ewidencji księgowej budżetu, w latach 2015-2017, naliczone i spłacone odsetki od zaciągniętych przez Gminę kredytów i pożyczek, ewidencjonowano na koncie 134 i 260, w korespondencji z kontem 909, jedynie w grudniu danego roku. W 2018 r. (do września), nie zaewidencjonowano żadnych operacji w zakresie odsetek na kontach 134, 260 i 909. Stosownie do zasad funkcjonowania konta 909 opisanych w Zakładowym Planie Kont dla budżetu Gminy Czernichów” wprowadzonym zarządzeniem Nr 165/2013 Wójta Gminy Czernichów z dnia 31 grudnia 2013 r. w sprawie zmiany zarządzenia Nr 179/2010, konto 909 służy do ewidencji rozliczeń międzyokresowych. Na stronie Wn konta 909 ujmuje się w szczególności koszty finansowe stanowiące wydatki przyszłych okresów (np. odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, które są stałym elementem umowy, ich wysokość jest niezmienna w korespondencji z kontami 134 lub 260, a na stronie Ma – przychody finansowe stanowiące dochody przyszłych okresów (np. subwencje i dotacje przekazane w grudniu dotyczące następnego roku budżetowego w korespondencji z kontem 130) oraz spłaty odsetek od pożyczek i kredytów, dokonywane na podstawie przelewów z wydatków w zakresie obsługi długu publicznego (dowód księgowy PK z wydatków budżetowych). Zgodnie z zawartymi umowami kredytów i pożyczek, odsetki od kredytów i pożyczek podlegały spłacie w okresach miesięcznych bądź kwartalnych.

W myśl § 8 ust. 5 ww. rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r., odsetki od należności i zobowiązań, w tym również tych, do których stosuje się przepisy dotyczące zobowiązań podatkowych, ujmuje się w księgach rachunkowych w momencie ich zapłaty, lecz nie później niż pod datą ostatniego dnia kwartału w wysokości odsetek należnych na koniec tego kwartału.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej do kont 134, 260 i 909 należały do byłego oraz obecnego Inspektora ds. dochodów budżetowych. Nadzór w tym zakresie, jak i sporządzanie bilansu z wykonania budżetu należały do p. Grażyny Balcerek – Skarbnika Gminy Czernichów, która wraz z p. Adamem Kos – byłym Wójtem Gminy Czernichów podpisała bilanse za ww. okresy.

Wniosek nr 17

Zapewnić prawidłowe sporządzanie bilansu z wykonania budżetu Gminy Czernichów za 2018 r. w zakresie odsetek od kredytów i pożyczek, a także prawidłową ewidencję księgową w tym zakresie na kontach 134, 260 w korespondencji z kontem 909, mając na uwadze wymogi § 11, § 23 ust. 4

rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911) oraz zasady funkcjonowania ww. kont określone w załączniku nr 2 do ww. rozporządzenia, jak również art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.).

- *Na dzień otwarcia ksiąg rachunkowych organu w 2018 r. stany kont: 134 – „Kredyty bankowe” oraz 909 – „Rozliczenia międzyokresowe” wykazano w kwotach innych od występujących na dzień ich zamknięcia tj. 31 grudnia 2017 r. Powyższe było niezgodne z przepisem art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2017 r. poz. 2342 z późn. zm.).*

Przyczyną powyższej nieprawidłowości było nie ujęcie w bilansie otwarcia roku 2018 operacji gospodarczych zaksięgowanych pod datą 31 grudnia 2017 r.

Zadania w zakresie ewidencji księgowej na kontach organu należały do Inspektora ds. dochodów budżetowych. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Grażyna Balcerek – Skarbnik Gminy Czernichów.

Wniosek nr 18

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Czernichów w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej kont organu: 134 i 909 w sposób zapewniający zgodność bilansu zamknięcia z bilansem otwarcia, stosownie do art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r., poz. 395 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

W zakresie podatku od nieruchomości:

- *Od 2016 r. do dnia kontroli, zaniechano przeprowadzenia czynności sprawdzających mających na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności wykazywanych przez podatników podatku od nieruchomości danych o posiadanych nieruchomościach celem prawidłowego opodatkowania oraz nie wezwano podatnika do udzielenia w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia złożonych informacji. Naruszono tym art. 272 pkt 3, art. 274a § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613 z późn. zm.). Zgodnie z przywołaną podstawą prawną, organy podatkowe pierwszej instancji dokonują czynności sprawdzających, mających na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami. W razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji organ podatkowy może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych.*

Powyższe dotyczyło:

- *podatnika o nr ewidencyjnym 1/11 (samorządowy zakład budżetowy) wykonującego*

zadania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, który w składanych w latach 2017 - 2018 deklaracjach na podatek od nieruchomości nie wykazywał gruntów związanych z prowadzoną działalnością. Podatnik korzystał ze zwolnień w tym podatku na podstawie uchwał Rady Gminy Czernichów zwalniających grunty, budynki oraz budowle lub ich części wykorzystywane na działalność statutową polegającą na świadczeniu lub wykonywaniu usług związanych z siecią rozdzielczą wody oraz odprowadzaniem ścieków komunalnych. Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 4 lit. b ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 716 z późn.zm.), podatnikami podatku od nieruchomości są jednostki organizacyjne będące posiadaczami nieruchomości lub ich części albo obiektów budowlanych lub ich części, stanowiących własność jednostki samorządu terytorialnego, jeżeli posiadanie jest bez tytułu prawnego.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu Gminy, na nieruchomościach będących we władaniu zakładu nie został ustanowiony trwały zarząd. Wszystkie budowle zostały przekazane zakładowi na podstawie zarządzeń Wójta Gminy Czernichów.

Ponadto wyjaśniono, że wszystkie obiekty kubaturowe oraz inna infrastruktura eksploatowana przez Zakład są budowlami. Każdy z tych obiektów jest częścią składową systemu oczyszczania ścieków (oczyszczalnie, budynki technologiczne, pompownie itp.) lub systemu produkcji i dystrybucji wody (zbiorniki, stacje uzdatniania wody, pompownie itp.). Zgodnie z przygotowanym w trakcie kontroli przez podinspektora ds. mienia komunalnego wykazem nieruchomości, we władaniu podatnika pozostaje 23.677m² gruntów oraz 6 obiektów kubaturowych.

- podatnika o nr ewidencyjnym 1/132 prowadzącego działalność gospodarczą w zakresie świadczenia usług hotelowo-wypoczynkowych w formie spółki z o.o. Podatnik nie wykazał w składanych w latach 2017-2018 deklaracjach na podatek od nieruchomości wartości budowli lub ich części związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. Na ogólnodostępnej stronie internetowej ww. podatnik podał, że obiekt hotelowy posiada monitorowany parking. W trakcie kontroli wezwano podatnika do złożenia korekty deklaracji. Z kolei podatnik zwrócił się w piśmie, które wpłynęło 5 listopada 2018 r. do Urzędu Gminy Czernichów, o przedłużenie terminu złożenia dokumentów do 16 listopada 2018 r. z uwagi na czasochłonność przygotowania kompletnej i rzetelnej odpowiedzi oraz złożenia korekty deklaracji.

- podatnika o nr ewidencyjnym 1/176 (samorządowa jednostka kultury), który na rok podatkowy 2017 r. złożył nieprawidłowo wypełnioną deklarację na podatek od nieruchomości. W deklaracji, która wpłynęła do Urzędu Gminy Czernichów 20 kwietnia 2017 r. podatnik nie wykazał nieruchomości pozostających w jego władaniu na podstawie umów użyczenia, w tym zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej. Podatnikowi, w dniu 2 stycznia 2017 r. Gmina Czernichów, w imieniu której działał Wójt Gminy, przekazała na podstawie dwóch umów użyczenia nieruchomości komunalne na czas nieoznaczony w bezpłatne użytkowanie na cele statutowe. W korekcie deklaracji, która wpłynęła do Urzędu Gminy Czernichów w czerwcu 2017 r. w danych o zwolnieniach podatkowych podatnik wykazał 84.931 m² gruntów oraz 2.238,08 m² budynków. Jako tytuł zwolnienia wpisano omyłkowo art. 7 ust. 1 pkt 15 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. W myśl powyższego przepisu, zwalnia się od podatku od nieruchomości: grunty, budynki lub ich części stanowiące własność gminy, z wyjątkiem zajętych na działalność gospodarczą lub będących w posiadaniu innych niż gmina jednostek sektora finansów publicznych lub pozostałych podmiotów.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu, deklaracja nie obejmowała rubryk zwolnień z uchwały i dlatego nieruchomości pozostające we władaniu zostały wykazane

w pozycji deklaracji jako zwolnione z art.7 ust.1 pkt 15, mimo że są zwolnione z uchwały Rady Gminy Czernichów.

Podatnik korzystał ze zwolnienia na podstawie uchwały Nr XVII/133/2016 Rady Gminy Czernichów z dnia 28 października 2016 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości obowiązujących na terenie Gminy Czernichów oraz zwolnień w tym podatku na rok 2017 r. Stosownie do zapisów tej uchwały, zwolnienie dotyczyło gruntów, budynków lub budowli lub ich części wykorzystywanych na działalność statutową polegającą na świadczeniu bądź prowadzeniu działalności kulturalnej z wyjątkiem wykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej. Zwolnienie wynikające z uchwały, nie obejmowało zatem nieruchomości wykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej. Nie przeprowadzono postępowania w tym zakresie. W korekcie deklaracji na 2017 r. złożonej 7 czerwca 2017 r. podatnik wykazał 12.704 m² gruntów, 10,32 m² budynków zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej. W deklaracji na rok 2018 podatnik również wykazał nieruchomości zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej.

- podatnika o nr ewidencyjnym 1/180 (kościelna osoba prawna), który na rok podatkowy 2018 złożył dwie deklaracje na podatek od nieruchomości. W pierwszej deklaracji wykazano 98m² powierzchni użytkowej budynków lub ich części według stawki dla budynków zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego, nie wykazano powierzchni gruntu. W drugiej deklaracji wykazano 50m² powierzchni budynku mieszkalnego, nie wykazano powierzchni gruntu. Podatnik na części nieruchomości prowadzi dom rekolekcyjno-wypoczynkowy. Na ogólnodostępnej stronie internetowej podano układ pokoi w domu rekolekcyjnym: budynek A dwupiętrowy o liczbie miejsc 31, budynek B dwupiętrowy o liczbie miejsc 22, budynek C o liczbie miejsc 26. Zgodnie z art. 55 ust. 4 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2013 r. poz.1169 z późn.zm.), zwalnia się kościelne osoby prawne od opodatkowania w stosunku do nieruchomości lub ich części, stanowiących własność tych osób lub używanych przez nie na podstawie innego tytułu prawnego na cele niemieszkalne, z wyjątkiem części zajmowanej na wykonywanie działalności gospodarczej. Do podatnika 17 października 2018 r. wysłano wezwanie do złożenia pisemnych wyjaśnień oraz skorygowania deklaracji za 2018 r. z uwagi na brak opodatkowania gruntu pod budynkiem mieszkalnym oraz gruntu pod budynkiem wykazanym jako budynki pozostałe, w sprawie podstawy opodatkowania budynków pozostałych oraz brak wykazania budynków zajętych na prowadzenie domu rekolekcyjno-wypoczynkowego oraz gruntów związanych z działalnością gospodarczą.

- podatnika o numerze ewidencyjnym 1/92 prowadzącego działalność gospodarczą w zakresie obiektów noclegowych, który złożył zmianę informacji w sprawie podatku od nieruchomości, rolnego, leśnego z zaznaczeniem „korekta od X 2018 r.”, w której wykazał wartość budowli lub ich części z podstawą opodatkowania 100.000,00 zł.

W latach 2016 - 2017 podatnik nie deklarował wartości budowli. Podatnik w latach 2013 - 2016 dzierżawił od Gminy Czernichów działkę o powierzchni 261m² zabudowanej parkingiem przy Domu Restauracyjnym. Zgodnie z umową dzierżawy, wydzierżawiający oddał nieruchomość w dzierżawę na lokalizację parkingów na terenie ośrodka wczasowego. Działka ta została sprzedana podatnikowi w lipcu 2018 r. Podatnik korzystał z działki bez tytułu prawnego w okresie pomiędzy zakończeniem umowy dzierżawy w czerwcu 2016 r., a sprzedażą działki w lipcu 2018 r.

W trakcie kontroli, pismem z 15 października 2018 r. wezwano podatnika do złożenia korekty deklaracji za lata 2014 – 2018, wobec niezadeklarowania budowli przez podatnika.

Zgodnie z art. 1a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 849 z późn. zm.), w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2015 r. budowle związane z prowadzeniem działalności gospodarczej to budowle będące w posiadaniu przedsiębiorcy lub innego podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą chyba, że przedmiot opodatkowania nie jest i nie może być wykorzystywany do prowadzenia tej działalności ze względów technicznych. Zgodnie ze zmianą przywołanego wyżej art. 1a ust. 1 pkt 3 obowiązującą od dnia 1 stycznia 2016 r. budowle związane z prowadzeniem działalności gospodarczej to budowle będące w posiadaniu przedsiębiorcy lub innego podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą, z zastrzeżeniem ust. 2a, w myśl którego do budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej nie zalicza się, budowli lub ich części, w odniesieniu do których została wydana decyzja ostateczna organu nadzoru budowlanego, o której mowa w art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2013 r. poz. 1409 z późn. zm.) lub decyzja ostateczna organu nadzoru górniczego, na podstawie której trwale wyłączono budynek, budowlę lub ich części z użytkowania. Stosownie do wymogów art. 2 ust. 1 ww. ustawy, podatkiem od nieruchomości podlegają m.in.: budowle lub ich części związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

- podatnika o nr ewidencyjnym 1/37, będący zgodnie z zapisami statutu terenową jednostką Areoklubu Polskiego, która może prowadzić działalność gospodarczą w celu pozyskania środków na działalność statutową. Podatnik poinformował w cenniku zamieszczonym na stronie internetowej podatnika o: prowadzeniu działalności komercyjnej m.in. w zakresie szkolenia teoretycznego i praktycznego na samolotach, motolotniach, wypożyczaniu sprzętu lotniczego, przechowywaniu samolotów w hangarze oraz oferował noclegi. Podatnik w latach 2016 – 2018 składał deklaracje w których wykazywał zwolnienia od podatku od nieruchomości. Organ podatkowy nie prowadził jakiegokolwiek działań w celu weryfikacji prawidłowości deklarowania przez podatnika zwolnienia od podatku od nieruchomości.

Podatnik w dniu 5 lutego 2016 r. złożył deklarację na rok podatkowy 2016 r., w której wykazał w załączniku ZN-1/B „dane o zwolnieniach” 183.400 m² powierzchni gruntów, 4734m² budynków lub ich części oraz wartość budowli lub ich części związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą 219.985,00 zł. Podatnik jako podstawę zwolnienia błędnie wskazał art. 7 ust. 1 pkt 2 a ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Podatnik nie spełniał warunków, aby mógł skorzystać z powyższego zwolnienia, bowiem zgodnie ze wskazanym przepisem zwolnieniu podlegają wyłącznie grunty, które znajdują się w posiadaniu podmiotu zarządzającego portem lub przystanią morską. Kontrolującym wyjaśniono, że po rozmowie telefonicznej, podatnik uznał omyłkę i wskazał, iż faktycznie zwolnienie winno dotyczyć art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Zgodnie ze wskazanym przepisem, zwolnieniu podlegają, grunty, budynki lub ich części zajęte wyłącznie na potrzeby prowadzenia przez stowarzyszenia statutowej działalności wśród dzieci i młodzieży w zakresie oświaty, wychowania, nauki i techniki, kultury fizycznej i sportu, z wyjątkiem wykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej, oraz grunty zajęte trwale na obozowiska i bazy wypoczynkowe dzieci i młodzieży.

W przedłożonej dokumentacji podatkowej brak było informacji potwierdzających zasadność powyższego zwolnienia, mając na uwadze prowadzoną przez podatnika działalność gospodarczą. Istotą zwolnienia z art. 7 ust. 1 pkt 5 ww. ustawy jest aby grunty,

budynki lub ich części były zajęte wyłącznie na potrzeby prowadzenia przez stowarzyszenia statutowej działalności wśród dzieci i młodzieży z wyjątkiem wykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej. Ponadto zakresem ww. zwolnienia nie są objęte budowle.

Podatnik w trakcie kontroli, 8 listopada 2018 r. złożył korektę deklaracji na 2016 r. w której wykazał w załączniku ZN-1/B „dane o zwolnieniach” mniejszą powierzchnię gruntów, budynków oraz wartość budowli lub ich części związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą 179.695,00 zł. Podatnik jako podstawę zwolnienia wskazał wyłącznie §2 pkt 1 uchwały nr IX/71/2015 Rady Gminy Czernichów z dnia 30 października 2015 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości obowiązujących na terenie Gminy Czernichów oraz zwolnień w tym podatku na rok 2016 r. Powyższe zwolnienie dotyczyło gruntów, budynków lub budowli lub ich części wykorzystywanych na działalność statutową polegającą na świadczeniu bądź prowadzeniu działalności sportowej z wyjątkiem wykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej.

Podatnik złożył w marcu 2017 r. deklaracje na rok podatkowy 2017, w której wykazał w załączniku ZN-1/B „dane o zwolnieniach” 183.340 m² powierzchni gruntów, powierzchnie budynków 4734m² oraz 219.985,00 zł jako wartość budowli lub ich części związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą. Podatnik wykazał zwolnienie również na podstawie art. 7 ust.1 pkt 5 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

Ponownie podatnik złożył w listopadzie 2017 r. korektę deklaracji zaznaczając, że korektą obejmuje okres od kwietnia 2017 r. w związku z decyzjami Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego zmieniającymi status lotniska z lotniska użytku wyłączonego na lotnisko użytku publicznego. W powyższej korekcie deklaracji na 2017 r. w załączniku ZN-1/B „dane o zwolnieniach” na podstawie art. 7 ust.1 pkt 3 ww. ustawy wykazano zwolnienie z podatku od nieruchomości 128.820 m² powierzchni gruntów, 2999,4m² budynków lub ich części oraz wartość budowli lub ich części związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą 179.695 zł. Stosownie do wskazanego przepisu ustawy, zwalnia się od podatku od nieruchomości: budynki, budowle i zajęte pod nie grunty na obszarze części lotniczych lotnisk użytku publicznego.

W trakcie kontroli podatnik złożył korekty deklaracji na rok podatkowy 2017 i 2018, w których w załączniku ZN-1/B, oprócz ww. zwolnienia powyższych nieruchomości na podstawie art. 7 ust.1 pkt 3 ustawy, wykazał 56.134 m² gruntów, 374,10 m² budynków jako zwolnionych uchwałami Rady Gminy. Podstawę do zwolnienia według podatnika stanowił § 2 ust.1 uchwały Nr XVII/133/2016 Rady Gminy Czernichów z dnia 28 października 2016 r. oraz nr XXVII/221/2017 Rady Gminy Czernichów z dnia 26 września 2017 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości obowiązujących na terenie Gminy Czernichów oraz zwolnień w tym podatku na rok 2017 r., na 2018 r. Powyższe zwolnienia dotyczyły gruntów, budynków lub budowli lub ich części wykorzystywanych na działalność statutową polegającą na świadczeniu bądź prowadzeniu działalności sportowej z wyjątkiem wykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej.

Nie dokonano weryfikacji, czy ww. podatnik prowadząc działalność komercyjną m.in. w zakresie szkolenia teoretycznego i praktycznego na samolotach, motolotniach, wypożyczania sprzętu lotniczego, przechowywania samolotów w hangarze, oferowania noclegów, spełniał warunki aby mógł skorzystać ze zwolnienia wynikającego z uchwał Rady Gminy.

W konsekwencji powyższych zaniechań nieprawidłowo wykazano dane w sprawozdaniach rocznych Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych Gminy Czernichów za 2017 r. oraz Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za

2017 r., w zakresie zwolnień w podatku od nieruchomości wprowadzonych uchwałą Nr XVII/133/2016 Rady Gminy Czernichów z dnia 28 października 2016 r. Zgodnie z zapisami ww. uchwały, Rada Gminy w Czernichowie zwolniła od podatku od nieruchomości:

- grunty, budynki, budowle lub ich części wykorzystywane na działalność statutową polegającą na świadczeniu bądź prowadzeniu działalności kulturalnej z wyjątkiem wykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej.
- grunty, budynki, budowle lub ich części wykorzystywane na działalność statutową polegającą na świadczeniu lub wykonywaniu usług związanych z siecią rozdzielczą oraz odprowadzaniem ścieków komunalnych.

Jak wyjaśniono w trakcie kontroli, nie wykazano nieruchomości pozostających we władaniu samorządowej jednostki kultury, jak również nieruchomości zakładu budżetowego (w zakresie gruntów), ponieważ w jednostkowych sprawozdaniach sporządzanych przez pracowników merytorycznych zajmujących się księgowością podatkową takich danych nie było. Sporządzający sprawozdanie Rb-PDP wprowadzał dane odnośnie udzielonych ulg i zwolnień na podstawie otrzymanych sprawozdań RB-27S sporządzanych przez pracowników merytorycznych zajmujących się księgowością podatkową w gminie. Przy wprowadzaniu danych do programu wymiarowego "Wymiar Firmy" zamiast opcji zwolnienie z uchwały wybrano zwolnienia ustawowe w zakresie nieruchomości pozostających we władaniu samorządowej jednostki kultury.

Zadania w zakresie prawidłowości dokonywania czynności sprawdzających należały do Inspektora oraz Podinspektora ds. księgowości. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Grażyna Balcerek – Skarbnik Gminy Czernichów.

Wniosek nr 19

Wszczęć w trybie art. 165 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2018 r. poz. 800 z późn. zm.) postępowanie podatkowe w celu prawidłowego ustalenia podstawy opodatkowania podatników o nr ewidencyjnych 1/11, 1/176, 1/37,1/132, 1/92, 1/180 za lata 2016 - 2018, mając na uwadze wymogi ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1445 z późn. zm.).

Wniosek nr 20

Przeanalizować prawidłowość udzielonych zwolnień podatkowych podatnikom podatku od nieruchomości oraz ponownie obliczyć i prawidłowo ustalić wysokość skutków zwolnień w podatku od nieruchomości udzielonych uchwałami Rady Gminy Czernichów, a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości skorygować sprawozdania Rb -27S oraz PDP z wykonania dochodów podatkowych Gminy Czernichów, stosownie do wymogów § 24 ust. 6 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 36 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 109 z późn.zm), mając na uwadze § 9 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia oraz § 3 ust. 1 pkt 10 i pkt 12, § 7 ust. 4 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Wniosek nr 21

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Czernichowie w zakresie prawidłowego ustalania skutków zwolnień w podatku od nieruchomości oraz ich wykazywania w sprawozdaniach budżetowych Rb-PDP oraz Rb-27S, stosownie do § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 109 z późn.zm.), mając na uwadze § 3 ust. 1 pkt 10 i pkt 12, § 7 ust. 4, § 24 ust. 4 i ust.6 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik Nr 36 do ww. rozporządzenia, mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. finansach publicznych (Dz. U. z 2017r., poz. 2077 z późn. zm.).

- *W 2017 i 2018 r. wydano decyzje w sprawie ulg w zapłacie podatku od nieruchomości, które nie zawierały uzasadnienia faktycznego, co było niezgodne z art. 210 § 1 pkt 6 oraz § 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacji podatkowej (Dz. U. z 2017 r., poz. 201 z późn. zm.). Zgodnie ww. przepisami, decyzja zawiera m.in. uzasadnienie faktyczne, w szczególności wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, którym dał wiarę, oraz przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności.*

Dotyczyło to trzech decyzji wydanych dla podatnika o numerze ewidencyjnym 1/176, w których dokonano, na podstawie art. 67a § 1 pkt 3 w związku z art. 67b § 1 pkt 2 ww. ustawy Ordynacja podatkowa, umorzenia zaległości podatkowych w podatku od nieruchomości za okres od czerwca 2017 r. do grudnia 2017 r. oraz za I kwartał 2018 r. w łącznej kwocie 10.809,00 zł.

W powyższych decyzjach błędnie powołano się na art. 210 § 5 ww. ustawy Ordynacja podatkowa, zgodnie z którym można odstąpić od uzasadnienia decyzji, gdy uwzględnia ona w całości żądanie strony. Nie dotyczy to jednak decyzji wydanej na skutek odwołania bądź na podstawie której przyznano ulgę w zapłacie podatku.

Decyzje te podpisał p. Adam Kos – były Wójt Gminy Czernichów. Zgodnie z wyjaśnieniami byłego Wójta Gminy Czernichów, w wymienionych decyzjach podatkowych odstąpiono od uzasadnienia faktycznego, gdyż uwzględniały one w całości żądanie strony, które zgodnie z art. 67a Ordynacji podatkowej było ważnym interesem podatnika i to potraktowano już jako uzasadnienie faktyczne, a sytuację finansową ww. podatnika znano doskonale.

Zadania w zakresie przygotowania projektów decyzji podatkowych należały do Inspektora oraz Podinspektora ds. księgowości. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Grażyna Balcerek – Skarbnik Gminy Czernichów.

Wniosek nr 22

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy w Czernichowie w zakresie przygotowywania projektów decyzji podatkowych w sprawie udzielenia ulg w spłacie zobowiązań podatkowych, stosownie do art. 210 § 1 pkt 6 oraz § 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacji podatkowej (Dz. U. z 2018 r., poz. 800 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn.zm.).

W zakresie gospodarki nieruchomościami:

- *Do dnia zakończenia kontroli, nie podjęto działań mających na celu naliczenie i wyegzekwowanie należności Gminy Czernichów wobec podmiotu, który w okresie pomiędzy zakończeniem obowiązywania umowy dzierżawy a przeniesieniem własności nieruchomości korzystał bezumownie z nieruchomości oznaczonej jako działka 6189/4 o powierzchni 261m².*

W okresie od 1 czerwca 2013 r. do 4 czerwca 2016 r. podmiot ten był dzierżawcą przedmiotowej nieruchomości na podstawie umowy dzierżawy nr 7/2013. Po okresie obowiązywania umowy dzierżawy, nieruchomość była wykorzystywana nadal przez ten podmiot.

Działaniem tym naruszono art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.), zgodnie z którym jednostki sektora finansów publicznych są obowiązane do ustalania przypadających im należności pieniężnych, w tym mających charakter cywilnoprawny, oraz terminowego podejmowania w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzających do wykonania zobowiązania. Ponadto, zgodnie z art. 25 ust. 1 i ust. 2 w związku z art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2015 r., poz. 782 z późn. zm.), wójt gospodaruje gminnym zasobem nieruchomości, a gospodarowanie zasobem polega w szczególności na wykonywaniu czynności związanych z naliczaniem należności za nieruchomości udostępniane z zasobu oraz prowadzeniu windykacji tych należności.

W Gminie Czernichów zostały ustalone zasady naliczania opłat za bezumowne korzystanie z nieruchomości w zarządzeniu Nr 30 Wójta Gminy Czernichów z dnia 27 marca 2018 r.

Zadania w zakresie gospodarki nieruchomościami gminnymi wykonywał Inspektor ds. mienia komunalnego. Nadzór w tym zakresie sprawował p. Andrzej Kos – były Wójt Gminy Czernichów, który jednocześnie gospodarował gminnym zasobem nieruchomości zgodnie z art. 25 ust. 1 ww. ustawy o gospodarce nieruchomościami.

Wniosek nr 23

Podjąć działań w celu naliczenia i wyegzekwowania należności Gminy Czernichów wobec podmiotu, który bezumownie korzystał z nieruchomości o nr ewidencyjnym 6189/4, w okresie pomiędzy zakończeniem obowiązywania umowy dzierżawy a przeniesieniem własności nieruchomości, stosownie do art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.) a także art. 25 ust. 1 i ust. 2 w związku z art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r., poz. 2204 z późn. zm.).

- *W 2018 r. umorzono należność pieniężną mającą charakter cywilnoprawny niezgodnie z przepisami art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.) w związku z § 5 ust.2 uchwały Rady Gminy Czernichów nr XXXVII/367/2014 z dnia 30 maja 2014 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, przypadających gminie Czernichów i jej jednostkom podległym, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania organów lub osób uprawnionych.*

Zgodnie z przywołanymi postanowieniami uchwały, udzielenie ulgi powyżej 4.000 zł jest uzależnione od zgody Rady Gminy.

W dniu 3 kwietnia 2018 r. jednostronnym oświadczeniem woli umorzono należności stanowiące dochód budżetu Gminy Czernichów w wysokości 21.146,26 zł wynikający z umowy dzierżawy z dnia 1 czerwca 2006 r.

Przed udzieleniem przedmiotowej ulgi nie wystąpiono do Rady Gminy Czernichów z projektem uchwały w sprawie umorzenia ww. należności.

Decyzję o umorzeniu zaległości czynszowej wyrażoną w jednostronnym oświadczeniu woli podpisał p. Andrzej Kos – były Wójt Gminy Czernichów.

Wniosek nr 24

Udzielać ulg w spłacie należności gminnych mających charakter cywilnoprawny zgodnie z postanowieniami uchwały nr XXXVII/367/2014 Rady Gminy Czernichów w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, przypadających gminie Czernichów i jej jednostkom podległym, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania organów lub osób uprawnionych, mając na uwadze art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

- *W 2015 r. nieprawidłowo sporządzono dwa protokoły z ustnych przetargów nieograniczonych na sprzedaż nieruchomości oznaczonych geodezyjnie jako działki o numerach 2601/315, 2601/345 oraz o numerach 2601/319, 2601/344, poprzez zaniechanie oznaczenia nieruchomości będącej przedmiotem przetargu według księgi wieczystej oraz zaniechanie wyegzekwowania od nabywców nieruchomości podpisów protokołów z przetargów.*

Powyższym naruszono § 10 ust. 1 pkt 2 i § 10 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości protokół z przeprowadzonego przetargu podpisują przewodniczący i członkowie komisji przetargowej oraz osoba wyłoniona w przetargu jako nabywca nieruchomości (Dz. U. z 2014 r. poz. 1490). Zgodnie z przywołanymi przepisami, Przewodniczący komisji przetargowej sporządza protokół przeprowadzonego przetargu, w którym zawrzeć należy informacje o oznaczeniu nieruchomości będącej przedmiotem przetargu według katastru nieruchomości i księgi wieczystej. Protokół przeprowadzonego przetargu podpisują przewodniczący i członkowie komisji przetargowej oraz osoba wyłoniona w przetargu jako nabywca nieruchomości.

Przewodniczącym komisji przetargowej był były Inspektor ds. mienia komunalnego.

Wniosek nr 25

Sporządzać protokoły z przeprowadzonych przetargów zgodnie z § 10 ust. 1 pkt 2 i § 10 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. z 2014 r. poz. 1490).

- *Do dnia zakończenia kontroli, zaniechano opracowania planu wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości, o którym mowa w art. 25 ust. 1 i ust. 2 (w brzmieniu od 1 stycznia*

2017 r.) ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2014 r., poz. 518 z późn. zm.). Zgodnie z przywołanymi przepisami, gospodarowanie gminnym zasobem nieruchomości przez wójta, podlega w szczególności na sporządzaniu planów wykorzystania zasobu.

Do dnia 31 grudnia 2016 r. zagadnienie regulował art. 25 ust. 1 i ust. 2 w związku z art. 23 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy.

Osobą odpowiedzialną za gospodarowanie gminnym zasobem nieruchomości zgodnie z treścią art. 25 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami, był p. Andrzej Kos – były Wójt Gminy Czernichów.

Wniosek nr 26

Podjąć czynności zmierzające do opracowania planu wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości, stosownie do art. 25 ust. 1, ust. 2 i ust. 2a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r., poz. 121 z późn. zm.).

W zakresie dotacji dla jednostek sektora finansów publicznych:

– W 2017 r. nieprawidłowo udzielono i rozliczono dotację podmiotową i dotację celową dla Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu w Czernichowie, co polegało na tym, że:

- w dniu 22 września 2017 r. przekazano dotację celową w kwocie 30.031,00 zł, bez zawarcia umowy dotacji celowej, czym naruszono art. 250 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870 z późn. zm.). Zgodnie z ww. przepisem zarząd jednostki samorządu terytorialnego, udzielając dotacji celowej, w tym jednostce sektora finansów publicznych, w przypadku, gdy odrębne przepisy lub umowa międzynarodowa nie określają trybu i zasad udzielania lub rozliczania tej dotacji, zawiera umowę, która określa w szczególności:

- 1) wysokość dotacji, cel lub opis zakresu rzeczowego zadania, na którego realizację są przekazywane środki dotacji;
- 2) termin wykorzystania dotacji, nie dłuższy niż do dnia 31 grudnia danego roku budżetowego;
- 3) termin i sposób rozliczenia udzielonej dotacji oraz termin zwrotu niewykorzystanej części dotacji celowej, z tym, że termin ten nie może być dłuższy niż terminy zwrotu określone w niniejszym dziale.

Jak wyjaśniono w trakcie kontroli, dotację celową dla Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu w Czernichowie na kwotę 30.031,00 zł przekazano na podstawie Uchwały Rady Gminy Czernichów Nr XXVI/216/2017 z dnia 7 sierpnia 2017r., w sprawie zmian w uchwale budżetowej na rok 2017, którą zaplanowano dotację celową dla instytucji kultury

Udzielona w 2017 r. dotacja celowa dla Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu w Czernichowie była pierwszą i zarazem jedyną tego typu dotacją dla samorządowej instytucji kultury, którą udzielono w latach 2014-2018 (do dnia kontroli).

Żadnemu pracownikowi Urzędu Gminy Czernichów nie powierzono obowiązków w zakresie sporządzenia projektu umowy dotacji celowej.

- *przyjęto sprawozdanie z wykonania planu finansowego Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu w Czernichowie za rok 2017 r. (wraz z korektami nr 1 i 2) bez uwag, pomimo że w sprawozdaniu wskazano tylko łączną kwotę dotacji otrzymanych z budżetu Gminy bez wyszczególnienia dotacji podmiotowej oraz dotacji celowej.*

Powyższe było niezgodne z art. 265 pkt 2 w związku z art. 31 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077). Stosownie do wskazanego art. 265 pkt 2 ww. ustawy, sprawozdanie roczne z wykonania planu finansowego jednostki należy przedstawić zarządowi jednostki samorządu terytorialnego do dnia 28 lutego roku następującego po roku budżetowym - w szczególności nie mniejszej niż w planie finansowym. Zgodnie natomiast z art. 31 pkt 2 tej ustawy, jednostki o których mowa w art. 30 ust. 1 (samorządowe osoby prawne) wyodrębniają w planach finansowych dotacje z budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Z wyjaśnień udzielonych w trakcie kontroli wynika, iż brak podziału ogólnej kwoty przekazanej dotacji na dotację podmiotową i dotację celową wynikał z nieuwagi.

Ponadto przyjęto również bez uwag sprawozdanie z wykonania planu finansowego ww. podmiotu za okres od 1 stycznia 2017 do 30 czerwca 2017, w którym wskazano jako dotację celową z budżetu (Święto Morza 2017 r.) w kwocie 40.000,00 zł, pomimo że ww. kwota dotacji – jak wynika z dokumentacji i wyjaśnień była dotacją podmiotową.

Z wyjaśnień p. Grażyny Balcerek – Skarbnika Gminy wynikało, iż wszystkie sprawozdania finansowe były kierowane do Skarbnika Gminy. Nie było pracownika merytorycznie odpowiedzialnego za sprawdzenie prawidłowości składanych sprawozdań przez jednostki. Do zadań p. Grażyny Balcerek - Skarbnika Gminy należało opracowanie zakresów czynności dla pracowników referatu oraz sprawowanie nadzoru nad służbami finansowo-księgowymi w urzędzie oraz kontroli w zakresie spraw finansowych.

Przyczyną ww. nieprawidłowości było nieokreślenie pisemnych zasad przekazywania i rozliczenia dotacji podmiotowych dla instytucji kultury oraz brak powierzenia zadań z tym związanych pracownikom Urzędu Gminy Czernichów.

Natomiast zgodnie z przyjętą praktyką Dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu w Czernichowie przedkładał co roku do Urzędu Gminy plan finansowy tego Ośrodka. Również na 2017 r. przedłożył taki plan, który przyjął Skarbnik Gminy – p. Grażyna Balcerek.

W ww. planie finansowym ujęto wydatek inwestycyjny w kwocie 30.031,00 zł do sfinansowania z dotacji podmiotowej. W aktach sprawy brak było dokumentacji na okoliczność wyjaśnienia tych zapisów planu i jego zmiany.

Dotacja podmiotowa może być przeznaczona na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie realizowanych zadań statutowych, w tym na utrzymanie i remonty obiektów, zgodnie z przepisami art. 28 ust. 3 pkt. 1 ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej z dnia 25 października 1991 r. (Dz. U. z 2012 r., poz. 406 z późn. zm.)

Przygotowanie projektu procedur wewnętrznych w zakresie przekazywania i rozliczania dotacji należało do p. Grażyny Balcerek – Skarbnika Gminy Czernichów. Obowiązki i odpowiedzialność w zakresie kontroli zarządczej należały do p. Andrzeja Kos – byłego Wójta Gminy Czernichów.

W trakcie kontroli, uregulowano zasady i tryb przekazywania oraz rozliczania dotacji z budżetu gminy dla samorządowych instytucji kultury - zarządzeniem Nr 106/2018 Wójta Gminy Czernichów z dnia 1 października 2018 r. w sprawie zasad przyznawania, przekazywania i rozliczania dotacji podmiotowej i celowej z budżetu Gminy Czernichów dla samorządowych instytucji kultury.

Wniosek nr 27

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy w Czernichowie w zakresie:

- przygotowania procesu udzielenia dotacji podmiotowej z uwzględnieniem wymogów art. 28 ust. 3 pkt 1 ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej z dnia 25 października 1991 r. (Dz. U. z 2018 r., poz. 1983 z późn. zm.),
- przygotowania dokumentacji do udzielenia dotacji celowej zgodnie z wymogami art. 250 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.),
- kontroli prawidłowości składanych przez instytucje kultury sprawozdań z wykonania planu finansowego, stosownie do art. 265 pkt 2 w związku z art. 31 pkt 2 ww. ustawy o finansach publicznych, mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy o finansach publicznych.

W zakresie wynagrodzeń pracowników:

- *W 2014 r. zaniechano udzielenia zaległego urlopu wypoczynkowego za rok 2013 w wymiarze 22 dni p. Adamowi Kos – byłemu Wójtowi Gminy Czernichów, co było niezgodne z art. 168 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.). Zgodnie z przywołanym przepisem, urlopu niewykorzystanego w terminie ustalonym zgodnie z art. 163 tej ustawy, należy pracownikowi udzielić najpóźniej do dnia 30 września następnego roku kalendarzowego. Ponadto w myśl art. 152 Kodeksu pracy, pracownikowi przysługuje prawo do corocznego, nieprzerwanego, płatnego urlopu wypoczynkowego, którego pracownik nie może się zrzec.*

Pismem z dnia 8 grudnia 2014 r. Przewodniczący Rady Gminy Czernichów poinformował p. Adama Kos – ówczesnego Wójta Gminy Czernichów, iż w związku z ustaniem zatrudnienia z dniem 8 grudnia 2014 r., z upływem kadencji i niewykorzystaniem przez Wójta przysługującego urlopu, Wójtowi zostanie wypłacony ekwiwalent za niewykorzystany urlop w wymiarze 48 dni.

Ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop za lata 2013 – 2014 wypłacono dnia 31 grudnia 2015 r. w łącznej kwocie 26.626,56 zł brutto, w tym ekwiwalent za niewykorzystane 22 dni zaległego urlopu wypoczynkowego za 2013 r. wynosił 12.203,84 zł brutto.

Czynności z zakresu prawa pracy wobec Wójta Gminy zgodnie z zarządzeniem Nr 7/2009 Wójta Gminy Czernichów z dnia 9 stycznia 2009 r. wykonywał p. Jacek Kozak – Zastępca Wójta.

Wniosek nr 28

Zapewnić prawidłowe udzielanie urlopu wypoczynkowego pracownikom Urzędu Gminy Czernichów z zachowaniem terminów wskazanych w art. 168 w związku

z art. 152 § 1 i § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2018 r., poz. 917 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 561 z późn. zm.) sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4** ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach
Daniel Kołodziej